

הנחיות, נושאים ושאלות למבחן התאמה בגאוגרפיה תש"ף

תלמידים יקרים

על מנת שתעברו בהצלחה את הבחינה, מומלץ לכם לקרא דף זה.

הנחיות לבחינה

הצלחה בבחינת ההתאמה למגמה גיאוגרפית בציון של 80, היא תנאי ללימודים במגמה בכתה יא.

הבחינה תעשה בחדר מחשבים.

חובה להשתמש באטלס גיאוגרפי בזמן המבחן.

לפרטים נוספים, ניתן לפנות למורות לגיאוגרפיה נאוה ביליצקי, אורית ארנברג.

באתר בית הספר, נמצאות מצגות בהן מוסברים כל הנושאים למבחן.

ככלי עזר להצלחה במבחן, מומלץ לכם לענות על השאלות הבאות העוקבות אחרי הנושאים במצגות.

1. מבוא: הגדרת מקצוע גיאוגרפיה, תופעה גיאוגרפית ?

הגדר, מהי גאוגרפיה?

מהו תפקידו של הגיאוגרף?

מהי תופעה גאוגרפית ובמה היא שונה מתופעה רגילה?

מהן השאלות אותן שואל הגאוגרף כאשר הוא לומד וחוקר תופעה גאוגרפית?

2. שימוש במפות ובאטלס

השימוש באטלס

לדעת למצוא מקומות בעולם במפות באטלס? לפי מפתח העניינים ומפתח השמות.

לדעת לשלוף מידע מתוך סוגי מפות שונות באטלס.

מהן תופעות גיאוגרפיות פיזיות, ומהן תופעות גיאוגרפיות אנושיות, תן דוגמאות.

מהי מפה פיסית, מה משמעות צבעי המפה הפיזית?

מהי "שושנת הרוחות", כיצד נתאר את המיקום בין שני מקומות בעזרתה?

מה משמעות הצבעים במפה מדינית?

מהי מפה אקלימית? אילו מאפיינים אקלימיים קיימים?

אילו מאפיינים קיימים במפה כלכלית?

מושגים גיאוגרפיים במפות:

רשת גיאוגרפית, קווי אורך, קווי רוחב, הגדרה ושימוש, קו המשווה, קו גריניץ'. יכולת ציון מיקום מדויק של מקומות בעזרת הרשת הגיאוגרפית. מהי מפה? מהו השימוש העיקרי בה?

מערכות מידע גיאוגרפיות, מפות ממוחשבות, מפות GIS

אילו גופים, חברות, שימושים משתמשים במערכות מידע גיאוגרפיות = ממוחשבות? במה מיוחד מידע גיאוגרפי ממידע כללי? מהו בסיס המידע במפה ממוחשבת? מה החשיבות/יתרונות בשימוש במפה ממוחשבת = מערכת מידע גיאוגרפית? באילו טכנולוגיות נתן לאסוף מידע גיאוגרפי ממוחשב? מהי מערכת מידע גיאוגרפית! ציין דוגמאות לשימוש במפות ממוחשבות, והסבר את חשיבותן (נסה להסביר בהשוואה למפות המצוירות על נייר).

3. גבולות ישראל

מהו גבול?
הסבר מהו גבול טבעי, מהו גבול מלאכותי, מה ההבדל ביניהם?
הסבר, מהו גבול קבוע ומהו גבול זמני?
מהם מים טריטוריאליים?
מהו המיקום של ארץ ישראל, ומה חשיבותו?
מהו "N ההתיישבות" וכיצד השפיע על קביעת הגבולות של תוכנית החלוקה?
מהם היתרונות והחסרונות של הסכם החלוקה 1947?
מהם הגבולות שנקבעו בעקבות הסכמי שביתת הנשק 1949 ובאיזה צבע הם סומנו על גבי המפות?
אלו שטחים נוספו למדינת ישראל בעקבות הסכמים שביתת הנשק 1949 בהשוואה לגבולות תוכנית החלוקה 1947?
מהם היתרונות והחסרונות של הסכמי שביתת הנשק 1949?
מהם גבולות ישראל לאחר מלחמת שש הימים 1967? באיזה צבע הם סומנו על גבי המפות?
מהם היתרונות והחסרונות של גבולות ישראל לאחר מלחמת ששת הימים 1967?
מהם היתרונות והחסרונות של הסכם השלום עם מצריים 1979?
מה היו מטרות הסכמי אוסלו?
לפי הסכמי אוסלו, מהם אזורי שליטה השונים בשטחי יהודה ושומרון ומה ההבדל ביניהם?
מהם העיקרים שנקבעו בהסכם השלום עם ירדן 1994?
מהי גדר ההפרדה ומהם הגורמים השונים בהקמתה?

תאר את גבולות ישראל היום (תיאור היכן עובר תוואי הגבול, האם גבול טבעי או מלאכותי, האם גבול קבוע או זמני?)

4. התחממות גלובלית.

מהו אקלים, מהו מזג אוויר, מה ההבדל בין המושגים?
מהי אטמוספירה?
אילו שינויי אקלים חלו בעבר בכדור הארץ? לווה תשובתך בדוגמאות.
מהי תופעת ההתחממות הגלובלית?
מהו שיעור ההתחממות הממוצע בכדור הארץ?
מתי החלה ההתחממות, ומדוע?
מהו אלבדו?
מה הקשר בין אלבדו לצבע של משטחים?
כיצד משפיע השינוי באלבדו על הקוטב הצפוני?
מהו אפקט חממה?
מדוע נוכחות גזי החממה באטמוספירת כדור הארץ מאפשרת חיים?
מהם גזי חממה? תו דוגמה
מדוע מתגבר תהליך אפקט החממה בשנים האחרונות?
מהם הפעילויות האנושיות שמגבירות את פליטת גזי החממה?
מדוע שריפת דלקים של אנרגיה המצויה במאובנים (פחם, נפט, גז טבעי) מגבירה את ההתחממות הגלובלית?
אילו גורמים מגבירים את פליטת גזי החממה?
מהו השינוי שחל בשטחי היערות ב 8000 השנים האחרונות? כיצד שינוי זה משפיע על ההתחממות הגלובלית ומדוע?
מהן ההשפעות השליליות השונות של התגברות אפקט החממה/התחממות גלובלית/הגברת פליטת גזי חממה - על האדם = השלכות מרכזיות של שינויי האקלים?
כיצד תשפיע הפשרת הקרחונים על המקומות הבאים (התבונן במיקומם, בגובה הטופוגרפיה, במפות שבאטלס)? פלורידה, בנגלדש, הולנד, גרינלנד. אנטרטיקה.
אילו אירועים אקלימיים התרחשו בישראל כתוצאה מההתחממות הגלובלית?
מהן ההחלטות החשובות בהסכם האקלים בפריס בשנת 2015?
מה אנחנו יכולים לעשות כדי להקטין את ההתחממות = אילו צעדים ניתן לנקוט כדי למנוע את עליית טמפ' האוויר/שינויי האקלים בעתיד?

בנוסף למצגת, ניתן להיעזר בספר הלימוד בהוצאת מט"ח – "כדור הארץ והסביבה",
עמודים 21-39, לפי נושאי השאלות. הספר ניתן לצפייה והורדה באינטרנט להלן הקישור:
<https://school.kotar.cet.ac.il/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID=94476070#1.0.6.default>